

Nr. 15, 1. april 2009

Det dynamiske arbejdsmarked modvirker hurtigt lokale ledighedsstigninger, side 1

Serviceerhvervene forventer stigende beskæftigelse, side 4

Næsten fordoblet beskæftigelse blandt yngre indvandrere, side 6

Det dynamiske arbejdsmarked modvirker hurtigt lokale ledighedsstigninger

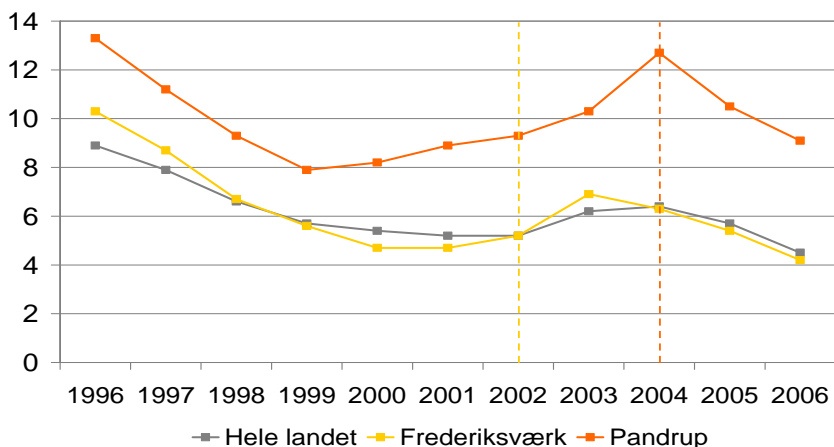
Virksomhedslukninger og massefyringer giver stigende ledighed i lokalområdet. Men stigningen er kun kortvarig. Allerede året efter er ledighedsudviklingen normal igen. Det viser erfaringer fra afskedigelser på Stålvalseværket og Flextronics.

Det danske arbejdsmarked er meget dynamisk. Store virksomhedslukninger

giver lokalt stigende ledighed, men ledigheden bliver hurtigt normal igen. Dette sker både i høj- og lavkonjunktur, viser to eksempler. De to eksempler er lukningen af Stålvalseværket i Frederiksværk i 2002 med over 1000 fyringer samt ved lukningen af Flextronics i Pandrup i 2004 med over 1800 fyringer.

Ledige i procent af arbejdsstyrken i Pandrup og Frederiksværk Kommune samt hele landet, 1996-2006

Kilde: Danmarks Statistik

Note: Figuren viser en kraftig stigning i ledigheden i Pandrup Kommune fra 2003 til 2004, og ligeledes kraftig ledighedsstigning i Frederiksværk kommune fra 2002 til 2003. Året efter faldt begge kommuners ledighedsprocent mere end ledigheden på landsplan.

I Pandrup steg ledigheden kraftigt fra 2003 til 2004 som følge af lukningen af

Flextronics. Allerede året efter faldt ledigheden mere end på landsplan.

I Frederiksværk steg ledigheden kraftigt fra 2002 til 2003, men allerede fra 2003 til 2004 faldt ledigheden i Frederiksværk mere end på landsplan. Dermed blev ledighedsudviklingen allerede året efter normal i forhold til udviklingen på landsplan. Til trods for at lukningen af Stålværkværket skete i en lavkonjunktur, hvor ledigheden på landsplan var stigende, formåede de fyrede medarbejdere at finde andet arbejde meget hurtigt.

Erfaringerne fra Frederiksværk

Borgmester i Halsnæs Kommune Helge Friis, der ligeledes var borgmester i Frederiksværk, da Stålværkværket lukkede i 2002, genkender billedet af det dynamiske arbejdsmarked.

"Efter ca. et år var lukningen af Stålværkværket ikke længere en sag, der blev diskuteret og som krævede særlig opmærksomhed. De ledige fik hurtigt arbejde igen. Typisk i byggebranchen eller på værket, der senere delvist genåbnede", siger Helge Friis.

Krisen blev hurtigere afhjulpet end forventet, trods svære odds. De ansatte var typisk ufaglærte og havde ingen vane for at pendle.

"Omkring 90 procent af de ansatte havde postnummer i Frederiksværk, og var vant til at cykle eller gå på arbejde. De skulle pludselig orientere sig mod det øvrige jobmarked i området og det var slet ikke nærliggende for dem. Det lykkedes dog at flytte medarbejderne både geografisk og fagligt, og mange fik senere arbejde uden for kommunen, hvor der var ledige job", siger Helge Friis.

Hans Henrik Falck er jobcenterchef i Halsnæs og var chef for den task force, der blev nedsat af ministeren i forbindelse med lukningen af værket. Han understreger, at målretningen af

indsatsen over for de fyrede medarbejdere gjorde forskellen.

"Medarbejderne, der blev fyret, var ligesom i dag primært ufaglærte mænd. Det, vi gjorde dengang, er det samme, som vi gør i dag – nemlig at tage tidligt fat i de ledige med en fokuseret indsats," siger han

Der blev blandt andet afsat specialmidler til at understøtte korte uddannelsesaktiviteter for de ledige i forbindelse med lukningen.

"De midler, vi fik til uddannelse, blev målrettet flaskehalsområder og områder med gode jobmuligheder. De ledige kunne melde sig på forskellige brancherettede forløb med henblik på opkvalificering inden for områder med mangel på arbejdskraft", fortæller han.

Lokalt blev der iværksat flere initiativer for at komme den kraftigt stigende ledighed til livs. Kommunen satte sig i spidsen for at løse krisen. Den indrykkede blandt andet annoncer for de ledige i landsdækkende aviser, og det havde effekt.

"Næsten 100 virksomheder kontaktede kommunen med henblik på at rekruttere medarbejdere. Det var især virksomheder inden for transporterhvervene, sundhedssektoren og fængselsvæsenet. Det er nogle af de områder, der også i dag mangler arbejdskraft", siger Hans Henrik Falck.

Borgmester Helge Friis fortæller at kommunens kommunikationsstrategi havde to elementer, der begge lykkedes.

"Avisannoncerne blev brugt til at få fat i arbejdsgivere der manglede arbejdskraft – og det var en succes. Samtidig blev vi ved med at omtale Stålværkværket som en virksomhed til salg – og ikke som en lukket virksomhed. Det var også en

succes. For det holdt moralen oppe hos de afskedigede, og der meldte sig købere

af virksomheden,” siger han.
I dag er Stålvæværket i gang igen.

Serviceerhvervene forventer stigende beskæftigelse

Serviceerhvervene forventer stigende beskæftigelse i de kommende seks måneder. I fremstillingssektoren forventes et forsat fald. Samlet set forventer virksomhederne uændret beskæftigelse.

Forventningerne i den danske servicesektor er ikke påvirket af lavkonjunkturen. Private servicevirksomheder forventer, at beskæftigelsen i egen sektor stiger med ca. 7.500 personer i de kommende seks

måneder. Det viser en ny undersøgelse fra beskæftigelsesregionerne.

Fremstillingserhvervene er ikke præget af samme optimisme. Her forventer virksomhederne at sige farvel til ca. 8.000 medarbejdere i de kommende seks måneder.

Samlet forventer virksomhederne i den private sektor en næsten uændret beskæftigelse.

Forventet beskæftigelsesudvikling i private virksomheder de næste seks måneder

	Antal personer
Landbrug, skovbrug og fiskeri	-100
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	-8.000
Bygge og anlæg	1.100
Handel og transport mv.	-800
Information og kommunikation	1.900
Finansiering og forsikring	-100
Ejendomshandel og udlejning	-400
Erhvervsservice	2.600
Kultur, fritid og anden service	4.900
I alt	1.100

Kilde: 'Virksomhedernes vurdering af beskæftigessituationen', Beskæftigelsesregion Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark og Hovedstaden/Sjælland, 2009

Note: Datagrundlaget til undersøgelsen fra Beskæftigelsesregion Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark er indsamlet fra d. 26.-30. januar 2009. Undersøgelsen fra Beskæftigelsesregion Hovedstaden/Sjælland bygger på data indsamlet i perioden d. 3.-11. februar 2009. Tallene er ikke sæsonkorrigerede.

Overraskende resultater

Ib Haahr, formand for Det Regionale Beskæftigelsesråd i Syddanmark, finder, at undersøgelsen er et vigtigt input i den aktuelle konjunkturdebat – ikke mindst fordi den sætter fokus på, at der stadig er arbejde at få mange steder.

”Undersøgelsens resultater er overraskende i forhold til den aktuelle debat, der bærer præg af, at det går dårligt inden for alle områder. Med undersøgelsen får vi klarhed over, at brancherne er meget forskellige”, siger Ib Haahr.

Ib Haahr mener, at det er væsentligt at have for øje, at trods store procentvise ledighedsstigninger i de seneste måneder, er der stadig brancher, der mangler arbejdskraft. Det gælder inden for sundhed, pleje, undervisning og privat service.

Arbejdsfordelinger ikke altid løsningen

For at imødegå store produktionsnedgange i de brancher, der neddrøler beskæftigelsen, benytter mange virksomheder sig af arbejdsfordeling. Det vil sige, at de ansatte skiftes til at arbejde og være på dagpenge.

Ib Haahr mener dog kun, at arbejdsfordeling skal iværksættes, hvis det har et fremtidsperspektiv. Altså hvis der er udsigt til, at produktionen igen stiger inden for kort tid.

”Hvis ikke der er et perspektiv for medarbejderne, bliver de fastholdt i ledighed frem for at komme i arbejde i en anden branche med mangel på arbejdskraft. I sådanne tilfælde er det mere reelt at give en opsigelse, så medarbejderne kan komme videre”, siger Ib Haahr.

Om undersøgelserne

Undersøgelserne er foretaget af Rambøll Management på vegne af landets fire beskæftigelsesregioner. I undersøgelsen indgår i alt 2.355 private virksomheder med mere end fem medarbejdere. De er blevet spurgt til det faktiske antal medarbejdere i virksomheden, hvor mange medarbejdere de er i dag, hvor mange de var for tre måneder siden, samt hvor mange de forventer at være om seks måneder.

Næsten fordoblet beskæftigelse blandt yngre indvandrere

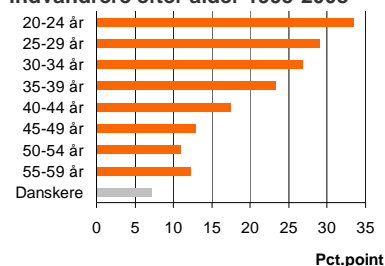
Yngre ikke-vestlige indvandrere og efterkommere stormer ind på arbejdsmarkedet. Ud af 100 yngre indvandrere er næsten 30 ekstra kommet i job siden 1995.

Situationen på arbejdsmarkedet er under forandring. Ledigheden stiger og antallet af ledige job går ned. Det bør imidlertid ikke fjerne fokus fra den store beskæftigelsesfremgang, som yngre indvandrere har oplevet siden 1995.

Tilbage i 1995 var kun 34 procent af indvandrere under 40 år i job. I 2008 var det 62 procent, dvs. at der næsten er sket en fordobling.

Alle aldersgrupper blandt indvandrere har haft beskæftigelsesfremgang siden 1995, om end fremgangen har været størst for de yngste. Og for alle aldersgrupper har fremgangen været større end blandt danskere – selv når det gælder indvandrere over 55 år.

Beskæftigelsesfremgang for indvandrere efter alder 1995-2008

Kilde: RAS-statistikken.

Note: Der er tale om ændring i beskæftigelsesfrekvens fra 1995 til 2008. Indvandrere dækker både ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Kategorien danskere er alle 20-59-årige med dansk oprindelse.

Lover godt

Det er godt nyt for integrationen, at de unge indvandrere haler ind på danskerne med hensyn til beskæftigelse. Det er

også godt for de offentlige finanser, fordi de unge indvandrere, der bliver en integreret del af samfundslivet, kan bidrage mange år på arbejdsmarkedet.

Torben Tranæs, der er forskningschef i Rockwool Fondens Forskningsenhed, forklarer.

”Hvis en ung aldrig får fodfæste på arbejdsmarkedet, trækker det længere spor. Konsekvenserne for samfundet bliver større,” siger han.

Torben Tranæs ser billedet af, at de unge indvandrere klarer sig bedre end deres ældre landsmænd inden for flere områder.

”Det er et mønster, vi også ser på uddannelsesområdet, hvor de unge indvandrere i højere grad end deres ældre landsmænd har en uddannelse. Så det er ikke fordi, de unge generelt opgiver uddannelse til fordel for et job her og nu. De både uddanner sig mere og arbejder mere,” siger han.

Ifølge Torben Tranæs er det dog især pigerne, der uddanner sig mere og mere. De rykker klart fra drengene.

”Man kan godt blive bekymret for, om det er udtryk for, at det kun er indvandrerpigerne, der tænker langsigtet og sørger for at få taget en uddannelse i tide,” siger han.

